

Stenogram z 90. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 9 kwietnia 2015 r. według porządku obrad pkt 15 „Pytania w sprawach bieżących”

Teraz możemy już przystąpić do pytania pierwszego. Pytanie to postawili posłowie Miron Sycz i Tadeusz Arkit z Platformy Obywatelskiej. Pytanie postawione zostało w sprawie emerytur mundurowych funkcjonariuszy Służby Celnej. No oczywiście odpowiadać na to pytanie będzie nie kto inny tylko podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów pan minister Jacek Kapica. Ale zanim pan minister, no to paść musi to pytanie. Kto pierwszy? Pan poseł Miron Sycz. Bardzo proszę.

Poseł Miron Sycz:

Dziękuję bardzo. Panie Marszałku! Panie Ministrze! Wysoka Izbo! 3 marca 2015 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w zakresie uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celnej orzekając, że ustawa z dnia 18 lutego 1994 r. w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomija funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej są niezgodne z art. 32 konstytucji.

Powyższy artykuł konstytucji stanowi, iż wszyscy są wobec prawa równi, wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne, nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

W związku z tym po zapoznaniu się z sentencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego nasuwają się następujące pytania.

Jak Minister Finansów planuje wykonać wyrok Trybunału Konstytucyjnego?

W jaki sposób, mając na względzie precedensowy wręcz charakter wprowadzenia do systemu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy celnych będących obecnie beneficjentami powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, zostaną przeprowadzone zmiany przepisów; i w końcu, jaki zakres zmian przepisów jest konieczny do realizowania orzeczenia Trybunału?

Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jerzy Wenderlich:

I ja dziękuję.

Panie Ministrze! Pan pozwoli, że jeszcze mała uroczysta informacja zanim pana poproszę o zabranie głosu. Otóż, pan poseł Tadeusz Tomaszewski prosił mnie, żebym powitał młodzieżową radę gminy i aktywnie działających w tej radzie uczniów z gimnazjum im. gen. Józefa Wybickiego w Niechanowie.

Z radością to czynię. Witam państwa i wszystkich innych, którzy towarzyszyacie naszym obradom przysłuchując się im z galerii. Witam serdecznie.

No i teraz już anonsowany wcześniej Pan Minister Jacek Kapica.

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów, Szef Służby Celnej Jacek Kapica:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Odpowiadając na pytania zgłoszone przez posłów Klubu Parlamentarnego Platforma Obywatelska panów Mirona Sycza i Tadeusza Arkita w sprawie Wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 r., sygnatura akt K39/13 dotyczącego uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celnej uprzejmie wyjaśniam:

Odpowiadając na pytanie pierwsze i zasadnicze, jak Minister Finansów planuje wykonać wyrok Trybunału Konstytucyjnego pragnę poinformować, że podjęcie działań zmierzających do wykonania wyroku Trybunału wymaga przede wszystkim zapoznania się z pisemnym uzasadnieniem orzeczenia, na które nadal oczekujemy.

Uzyskanie pisemnego uzasadnienia umożliwi dokonanie analizy prawnej wyroku Trybunału Konstytucyjnego w celu określenia skutków finansowych i społecznych rozwiązań z

wykonania przywoływanego orzeczenia. W celu prawidłowej realizacji wyroku wstępnie Ministerstwo Finansów planuje wystąpienie o przygotowanie opinii prawnej przez prof. dr hab. Marka Chmaja, specjalistę w zakresie prawa konstytucyjnego i prawa administracyjnego, dr hab. Marcina Wiącka, adiunkta w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Warszawskiego, dr Agnieszkę Chłoń-Domińczak, specjalistę w zakresie systemów emerytalnych rynku pracy oraz polityki społecznej oraz oczywiście Rządowego Centrum Legislacji i Departamentu Prawnego Ministerstwa Finansów.

Uzyskanie tych analiz pozwoli Ministrowi Finansów na przygotowanie projektu odpowiednich regulacji prawnych. Wątpliwości, które pojawiają się po ustnej sentencji wyroku odnoszą się do zagadnień:

- jakiej grupy funkcjonariuszy służby celnej powinny dotyczyć nowe regulacje,
- od jakiego momentu powinno nastąpić włączenie funkcjonariuszy celnych do zaopatrzeniowego systemu emerytur służb mundurowych,
- który system zaopatrzenia emerytalnego powinien zostać zastosowany do funkcjonariuszy celnych, ten z 15-letnim stażem, czy ten z 25-letnim stażem,
- jak powiązać odprowadzane w ramach systemu powszechnego składki z zaopatrzeniem emerytalnym służb mundurowych?

Analizy prawne i systemowe mają nam pomóc w najwłaściwszej realizacji wyroku, tak, aby nie narazić się na kolejne zarzuty nieuzasadnionego wykluczenia, a jednocześnie właściwie wykonać wyrok.

Analiza funkcjonalna i systemowa na bazie dwóch systemów emerytalnych powinna dać nam szczegółową odpowiedź na pytanie drugie: w jaki sposób, mając na względzie precedensowy charakter wprowadzenia do systemu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy celnych będących obecnie beneficjentami powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych zostaną przeprowadzone zmiany przepisów?

Jednym z trudniejszych zagadnień do rozwiązania w trakcie przygotowywania rozwiązań i wykonania wyroku i przepisów prawnych będzie właśnie sposób wprowadzenia do emerytalnego systemu zaopatrzeniowego funkcjonariuszy celnych, będących obecnie uczestnikami powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Oczywiście widzimy ten problem, ale dopiero wykonane analizy pozwolą nam na dokładną odpowiedź na to pytanie.

Odpowiadając na pytanie trzecie, jaki zakres zmian przepisów jest konieczny do zrealizowania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego uprzejmie informuję, że w związku z tym wyrokiem Trybunału istnieje konieczność zmian w kilku ustawach. Na obecnym etapie zidentyfikowaliśmy, że zmiany będą dotyczyły następujących ustaw:

- 1) przede wszystkim ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej,
- 2) ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, ABW, AW, SKW, SWW, CBA, SG BOR-u, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz ich rodzin,
- 3) ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- 4) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 5) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych,
- 6) ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych,
- 7) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 8) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą i
- 9) ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu ds. wewnętrznym.

Zakres przewidzianych zmian w tych ustawach w celu wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie przewiduje zmiany zasadniczego emerytalnego systemu zaopatrzeniowego funkcjonariuszy służb mundurowych, a jedynie dołączenie do niego funkcjonariuszy Służby Celnej. W celu wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego

planuje się, że na podstawie dokonanych analiz prawnych i systemowych w IV kwartale 2015 r. zostaną przedstawione Ministrowi Finansów propozycje rozwiązań w tym zakresie w niezbędnych obowiązujących przepisach prawa oraz przedłożony zostanie test regulacyjny. Test ten będzie określał wyniki oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, w szczególności wstępną analizę ekonomiczno-finansową i społeczną, w tym oszacowanie obciążeń regulacyjnych.

Przygotowywanie tych przepisów będzie oczywiście wymagało ich konsultacji odpowiednio z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej oraz z Ministrem Spraw Wewnętrznych w takim zakresie, w jakim będzie to konieczne dla wyłączenia funkcjonariuszy służby celnej z systemu powszechnego i dołączenia ich do obowiązującego systemu zaopatrzeniowego służb mundurowych. Minister Finansów dołoży wszelkich starań, aby przepisy realizujące orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 r. zostały przygotowane szybko. Procedowanie ustawy realizującej ten wyrok Trybunału Konstytucyjnego będzie odbywało się zgodnie z obowiązującym regulaminem pracy Rady Ministrów i wstępnie planowane jest na rok 2016; tak, aby skutki finansowe zostały wpisane do budżetu na rok 2017.

Tym samym pragnę zapewnić, że wykonanie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego wymaga przede wszystkim zapoznania się z pisemnym orzeczeniem, dokonania analiz prawnych i systemowych, przygotowania testu regulacyjnego i założeń proponowanych zmian oraz następnie wpisania do planu pracy Rady Ministrów na rok przyszły. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jerzy Wenderlich:

I ja dziękuję Panu Ministrowi.

Ale zdaje się, że będzie Pan Minister jeszcze potrzebny, bo widzę po twarzy pana posła Tadeusza Arkitę, że dodatkowe pytanie przygotował.

Bardzo proszę.

Poseł Tadeusz Arkit:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Ja króciutko jeszcze dopytam.

Panie Ministrze! Mając na względzie fakt, iż w ostatnim czasie wśród funkcjonariuszy służb mundurowych krążą informacje sms-owe wprowadzające niepokój wśród zainteresowanych, niepokój ten wzbudza informacja, że ma być jakoby zmieniany cały system emerytalny. Pytanie, czy realizacja omawianego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego nie spowoduje zmian w systemie zaopatrzenia emerytalnego w zakresie pozostałych służb mundurowych. Pan Minister jednym zdaniem się do tego odniósł. Proszę jeszcze o takie potwierdzenie.

I również pojawia się plotka, że w związku z tym w ministerstwie powstał zespół ds. przeprowadzania zmian systemu emerytalnego, Chciałbym, ażeby tutaj jednoznacznie odpowiedź na te wątpliwości, które w społeczności służb mundurowych rzeczywiście budzą niepokój, i być może, że są propagandowo celowo rozsiewane. Bardzo proszę o odpowiedź. Dziękuję.

Wicemarszałek Jerzy Wenderlich:

Dziękuję.

I ponownie Pan Minister Jacek Kapica.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Kapica:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Realizacja omawianego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego nie spowoduje zmian w systemie zaopatrzenia emerytalnego w odniesieniu do pozostałych służb mundurowych i systemu jako takiego. Należy zauważyć, że w przedmiotowym wyroku Trybunał Konstytucyjny orzekł o niekonstytucyjności niektórych przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy - i tu odpowiednio - tych służb i ich rodzin wyłącznie w zakresie, w jakim wśród uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania

określone w art. 2 ust. 1 pkt 4 - 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. A więc wykonanie wyroku będzie się ograniczało tylko do dołączenia funkcjonariuszy do obecnego systemu. Natomiast to, jak będzie zakres będzie musiało podlegać opinii prawnej i to, w jaki sposób opinii systemowej, ponieważ w ustnym uzasadnieniu odniesiono się tylko do tego, że ta nierówność dotyczy funkcjonariuszy wykonujących zadania określone z art. 2 ust. 1 pkt 4 - 6 tylko, czyli funkcjonariuszy wykonujących zadania kontrolne, rozpoznania, zwalczania i przeciwdziałania przestępczości.

Brak jest, naszym zdaniem, przesłanek do wprowadzenia zmian w systemie zaopatrzenia emerytalnego w odniesieniu do pozostałych służb mundurowych, również z tego względu, że służby te zostały już objęte reformą w 2012 roku, w wyniku której wprowadzone zostały zmiany polegające na wydłużeniu czasu służby i wprowadzeniu minimalnego wieku uzyskania prawa do świadczeń.

Natomiast pragnę potwierdzić, że w Ministerstwie Finansów nie został powołany zespół, którego celem miało być opracowanie zmian w systemie zaopatrzenia emerytalnego w związku z omawianym orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego. Wszelkie prace związane z przygotowaniem procedury dotyczącej nowelizacji obowiązujących przepisów prawa prowadzone są w ramach obowiązków służbowych przez pracowników właściwej komórki organizacyjnej, tj. Departamentu Służby Celnej w kontakcie oczywiście z pracownikami pozostałych departamentów i w ramach procesu legislacyjnego, z pracownikami innych komórek, innych ministerstw.

Natomiast na dzień dzisiejszy stale oczekujemy na uzasadnienie pisemne wyroku. A potem będziemy się zastanawiali nad koniecznymi zmianami, biorąc pod uwagę analizy prawne z punktu widzenia konstytucji, analizy systemowe z punktu widzenia wyłączenia funkcjonariuszy z systemu powszechnego i włączenia ich do systemu emerytalnego w takim charakterze w takim kształcie, jakim on dzisiaj funkcjonuje. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jerzy Wenderlich:

I ja dziękuję Panu Ministrowi Kapicy.